

Ručná sklárska výroba. Sympóziu o historickom skle a súčasnom sklárstve na Slovensku 2025

Interdisciplinárne sympóziu a okrúhly stôl pri príležitosti zápisu prvku Ručná sklárska výroba do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska v januári 2025 ako súčasť **interdisciplinárneho sympózia História skla „2025“**

KDE: Bratislava, mestská časť Rusovce
Slovenský ľudový umelecký kolektív, Balkárska 31/66, Bratislava,
v budove divadla SLUK

KEDY: **5. jún 2025**

PROGRAM

- 9:00 – 9:30** Registrácia účastníkov
- 9:30 – 9:40** Otvorenie sympózia a privítanie účastníkov organizátormi (SAS pri SAV a SLUK, Centrum pre TLK)
- 09:40 – 12:45** **Prednášky a diskusia**
- 9:40 – 10:00** *D. Staššiková-Štukovská a kol. (SAS pri SAV, Komisia HS):*
Informácie o aktivitách Komisie História skla a krokoch, čo viedli k zápisu ručnej sklárskej výroby na Slovensku do RZNKD a prípravy zápisu do Reprezentatívneho zoznamu UNESCO.
- 10:00 – 10:20** *E. Záhumenská (SLUK, Centrum pre TLK):*
UNESCO Dohovor a proces zápisu do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.
- 10:20 – 10:30** *I. Kaczarová, M. Musilová, J. Mellnerová Šuteková (SAS pri SAV):*
Osvedčenie o zápise Ručná sklárska výroba a myšlienka jeho putovania po Slovensku. Prvé zapožičanie originálu: Ondrej Trčan – Sonne Crystal, Poltár.
- 10:30 – 11:00** *E. Černá (ÚAPP SZ Čech, v. v. i. v Mostě, ČR):*
Sklárske remeslo očima archeológů - bilancování činnosti Odborné skupiny pro dějiny skla při ČAS.
- 11.00 – 11.20** **Prestávka na kávu**

- 11:20 – 11:35** *Z. Francová (Múzeum mesta Bratislavy):*
Unikátna akvizícia - sklenená tabuľka s požehnaním domu.
- 11:35 – 11:55** *J. Vavák (Malokarpatské múzeum v Pezinku):*
Nové poznatky o stredovekej sklárni vo Svätom Jure.
- 11:55 – 12:20** *Ľ. Ferko (ASGA):*
Glassmovement – sklárske hnutie. Film s úvodným komentárom.
- 12:20 – 12:40** *P. Greguška (Skláreň a múzeum RONA, a. s.):*
Skláreň RONA, a. s. Jej história a súčasnosť.
- 12:40 – 12:45** Organizačné pokyny
- 12:45 – 14:00** **OBED** individuálne
- 14:00 – 18:00** **Okrúhly stôl**
- 14:00 – 14:20** **Úvodné slová k prezentovaným filmom** (*J. Schmidtová: film o antickej Gerulate – pamiatke UNESCO, P. Hlodák: K filmom o sklárstve v Novohrade*)
- 14:20** **Živé ukážky technológií a výroby drobného skla**

L. Krokker a D. Staššíková-Štukovská (SAS pri SAV, Komisia HS), L. Dianová (Sklovakia Púchov):

komentované živé ukážky rôznych technológií výroby sklenených korálikov a vplyv na interpretácie týchto nálezov v archeológii.

L. Dianová (Sklovakia Púchov):

Techniky vitráží – ukážky s vysvetlením postupov.

P. Ďuriš, L. Dianová (Sklovakia Púchov):

Líhané sklo a výrobky dutého skla.

Prezentácia originálnych archeologických nálezov, zbierok skla a múzeí

J. Schmidtová, Ľ. Mathédesz (Múzeum mesta Bratislavy):

Gerulata. Sklo z doby rímskej.

P. Barta, J. Mellnerová Šuteková, M. Mochorovský (Múzeum mesta Bratislavy):

Najnovšie nálezy skla z NKP Hrad Devín v sezónach 2022 – 2023.

J. Kautman (Slovenské národné múzeum):

Ľudové sklo. Prezentácia ľudového skla z vlastných zbierok.

*P. Bisták (Pamiatkový úrad SR), M. Neumann (Historický ústav SAV, v, v, i.),
J. Pařez (Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.):*
Nálezy zo zaniknutej sklárne v Skýcove.

J. Pařez (Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.):
Nálezy zo zaniknutých sklární v České republice.

J. Vavák (Malokarpatské muzeum v Pezinku):
Nálezy zo stredovekej sklární vo Svätom Jure.

L. Soročinová (Malokarpatské muzeum v Pezinku):
Výroba s pomocou pol formy (mezza stampatura), 17. storočie a nálezy z Pezinka

M. Škodová, M. Katreniak (Novohradské muzeum a galéria v Lučenci):
Novohradské muzeum a galéria, pamäťová inštitúcia so špecializáciou na dokumentáciu výroby skla a sklárskeho priemyslu na území Banskobystrického samosprávneho kraja.

Prezentácie ručných sklárskych fabrík a dielní zapísaných v prvku Ručná sklárska výroba

P. Dolinaj (Sklený sen - Valaská Belá): Sklený sen. Repliky, popularizácia, techniky.

M. Štěpán (GemArt – Gemerský umelecký inštitút o.z., Štítník): Výroba a zdobenie vianočných sklenených ozdôb.

P. Greguška (Skláreň a muzeum RONA, a. s.): Výrobky a k technikám výroby pri sklárskej peci v RONE .

J. Sýs (Galéria Vesna): Prezentácia výrobkov vitráží a spekaného skla.

P. Hlodák (Keramat Kalinovo): História sklární Novohradu, sklárske technológie, glazúra na keramiku a skle. Prezentácia publikácie k histórii sklární.

O. Trčan (Sonne Crystal, Poltár): Sonne Crystal - luxusné výrobky zo skla, odovzdávanie skúseností študentom.

Sklárski výtvarníci a školy

Ľ. Ferko: Sklárski výtvarníci doma a vo svete. Združenie Slovenských sklárskych výtvarníkov ASGA

M. Janek, Ľ. Bača, M. Benköová (Fakulta chemickej a potravinárskej technológie, STU Bratislava): Možnosti využitia 3D tlače sklenených objektov z recyklovaného skla. Ukážky prototypov.

Posterová prezentácia

P. Barta, J. Mellnerová Šuteková, M. Mochorovský (Múzeum mesta Bratislavy):
Najnovšie nálezy skla z NKP Hrad Devín v sezónach 2022 – 2023 v rámci projektu INTERREG SK-AT.

M. Bielich (Archeologický ústav SAV, v. v. i.):
Nálezy sklenených predmetov z Lietavského hradu a zaniknute novoveké sklárne na Turzovskom panstve.

Ľ. Ferko (ASGA):

Výstava a sympóziá slovenských sklárskych výtvarníkov. Prezentácia diel (obrazov).

M. Janek, Ľ. Bača, M. Benköová (Fakulta chemickej a potravinárskej technológie, STU Bratislava):

Možnosti využitia 3D tlače sklenených objektov z recyklovaného skla. Ukážky prototypov.

M. Musilová (Mestský ústav ochrany pamiatok):

Helenistické sklo z Bratislavského hradu – Zimná jazdiareň.

&

Nález zriedkavého typu veľkého korálika z Bratislavy, Uršulínska ulica – bývalá františkánska záhrada, výskum Mestského ústavu ochrany pamiatok v roku 1995.

P. Bisták (Pamiatkový úrad SR), M. Neumann (Historický ústav SAV, v. v. i.),

J. Pařez (Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.):

Nedeštruktívny archeologický výskum v areáli zaniknutej sklárne v Skýcove (okr. Zlaté Moravce).

J. Schmidtová, Ľ. Mathédesz (Múzeum mesta Bratislavy):

Gerulata. Sklo z doby rímskej.

M. Škodová, M. Katreniak (Novohradské múzeum a galéria v Lučenci):

Novohradské múzeum a galéria pamäťová inštitúcia so špecializáciou na dokumentáciu výroby skla a sklárskeho priemyslu na území Banskobystrického samosprávneho kraja.

K. Lenartová (Kučeráková) (Múzeum mincí a medailí v Kremnici):

Mince a sklo.

D. Staššíková-Štukovská a kol. (SAS pri SAV, Komisia HS):

To naj- z histórie archeologických nálezov skla na území Slovenska (LCD panely vo foyer).

18:00

Záver sympózia. Skorší odchod je možný individuálne.

KDE:

Bratislava, mestská časť Rusovce

Slovenský ľudový umelecký kolektív, Balkánska 31/66, Bratislava 853 08, v budove divadla SĽUK

KEDY:

5. jún 2025

ORGANIZÁTORI:

Slovenská archeologická spoločnosť pri SAV

Komisia pre podporu interdisciplinárneho výskumu a spracovávaní fondov a archeologických nálezov historického skla na Slovensku pri SAS pri SAV
Slovenský ľudový umelecký kolektív - Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru
Slovenská sklárska spoločnosť

PARTNERI:

ICOM Slovensko, Slovenský komitét Modrého štítu, Mestský ústav ochrany pamiatok v Bratislave

ORGANIZAČNÝ

VÝBOR: PhDr. Danica Staššíková-Štukovská, Ph.D. (SAS pri SAV, komisia HS),
Mgr. Jana Mellnerová Šuteková, PhD. (SAS pri SAV, MMB), PhDr. Margaréta Musilová (SAS pri SAV, MUOP), Mgr. Eva Záhumenská (SĽUK - CTĽK) a Mgr. Stanislava Tichá (SĽUK - CTĽK), Mgr. Petra Šimončíčová Koóšová, PhD. (SAS pri SAV, MUOP), Mgr. Lukáš Krokker (SAS pri SAV, komisia HS).

ODBORNÍ

GARANTI: prof. Mgr. Juraj Hamar, PhD. (SĽUK), prof. Ing. Peter Ballo, PhD. (STU Bratislava), RNDr. Ján Kautman (SNM), Mgr. Iveta Kaczarová (SAS pri SAV, komisia HS), Ing. Pavol Hlodák, Ing. Anna Krupičková.

VLOŽNÉ: Vložné 5 EUR (vopred ďakujeme za úhradu v hotovosti na mieste v deň konania sympózia).

Ako sa k nám dostanete

PARKOVANIE: pred budovou divadla SĽUK je veľké parkovisko s voľným parkovaním (zdarma)
Navigácia: Maďarská ul. alebo Divadlo SĽUK alebo Parkovisko – Rusovce
48.053207, 17.150549

MHD: MHD Bratislava_online grafikon

Z Autobusovej stanice – autobus 70 (smer Most SNP) na zastávku Most SNP, tam **autobus 91** (smer Čunovo), **vystúpiť na zastávke Gerulata**, pešo podľa smerovníkov k divadlu SĽUK.

Z Hlavnej (železničnej) stanice – napríklad autobus 93 (smer Petržalka, Vyšehradská), prestup na zastávke Pri sade **na autobus 91** (smer Čunovo), vystúpiť **na zastávke Gerulata**, pešo podľa smerovníkov k divadlu SĽUK.

OBED: V mestskej časti Rusovce sa do 10 min. chôdze nachádzajú reštaurácie:
Gatto Matto, Rusovce, Maďarská 1, <https://gattomatto.sk/rusovce/>
Pizzarium, Irkutská 11, <https://pizzarium.sk/>
Rusovský penzión, Balkánska 110, reštaurácia,
<https://www.rusovskypenzion.sk>
Reštaurácia Ponteó, <https://www.ponteó.sk> (autom 3 min.)